

Олексій Мазуренко, Інна Тютюник, Віта Черба, Артем Артюхов, Юлія Єгорова

Тіньове ухилення від сплати податків та його вплив на конкурентоспроможність податкової системи країни

Податкова конкурентоспроможність країни характеризує здатність податкової системи здобувати постійні конкурентні переваги при залученні зовнішніх і мобілізації внутрішніх фінансових ресурсів унаслідок встановлення оптимального рівня податкового навантаження і диференціації фіскальних інструментів. Складність цього показника визначає наявність низки чинників його формування. Тіньове ухилення від сплати податків – одне з них. Метою дослідження є оцінювання впливу тіньового ухилення від сплати податків платниками податків на рівень конкурентоспроможності податкової системи на прикладі 11 європейських країн у період із 2011 до 2021 року. Методологічними інструментами є методи регресійного аналізу, тести Шапіро-Уїлка та кореляція рангів Спірмена. Було визначено, що неформальна зайнятість, неформальне виробництво та незареєстроване або неформальне підприємництво є найпоширенішими методами ухилення від сплати податків. За результатами розрахунків були побудовані регресійні рівняння впливу тіньового ухилення від сплати податків на рівень конкурентоспроможності податкової системи країни. Доведено, що тіньове ухилення від сплати податків має найбільший вплив на рівень податкової конкурентоспроможності Словенії (0,32), Румунії (0,34) та Хорватії (0,26). Найменш чутливою до тіньового ухилення від сплати податків є конкурентоспроможність податкової системи Чеської Республіки (0,096). Здебільшого, для аналізованих країн цей вплив здійснюється із часовим лагом у 2 роки. Тільки в Хорватії цей вплив є найбільш істотним із лагом в один рік.

Ключові слова: ухилення від сплати податків, податкова конкурентоспроможність, макрофінансова стабільність, доходи бюджету, тіньова економіка

Класифікація JEL: E26, O17, H26, H87

Стаття знаходиться у відкритому доступі і може розповсюджуватися на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 International license, що дозволяє необмежене повторне використання, розповсюдження та відтворення на будь-якому носії за умови наявності відповідного посилання на оригінальну версію статті.